

**Sygn. akt:** III U 101/14

## WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 02 kwietnia 2014r.

**Sąd Okręgowy w Ostrołęce III Wydział Pracy I Ubezpieczeń Społecznych - w składzie:**

Przewodniczący:	SSO Bożena Beata Bielska
Protokolant:	sekretarz sądowy Ewelina Asztemborska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 02 kwietnia 2014r. w O.

**sprawy z odwołania** H. D.

**przeciwko** Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o wysokość potrąceń z renty rodzinnej

**na skutek odwołania** H. D.

**od decyzji** Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

**z dnia** 15.01.2014r. **znak** (...)

**orzeka:**

oddala odwołanie.

## UZASADNIENIE

W piśmie z dnia 30.01.2014r. H. D. wniósł odwołanie od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z dnia 15.01.2014r., Nr (...), którą poczynając od dnia 01.02.2014r. dokonano zmniejszenia przysługującej mu renty rodzinnej, wypłacanej łącznie z rentą socjalną, do kwoty 798,08 zł, na skutek dokonywania potrąceń świadczeń alimentacyjnych i świadczeń niealimentacyjnych.

W uzasadnieniu wskazał, że wskutek wydania zaskarżonej decyzji został pozbawiony środków utrzymania koniecznych do zaspokajania potrzeb życiowych. Wniósł o dokonywanie ze świadczenia jedynie potrąceń tytułem świadczeń alimentacyjnych, a świadczenia niealimentacyjne potrącać w terminie późniejszym.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Podniósł, iż zmniejszenie wysokości wypłacanego świadczenia – renty rodzinnej wypłacanej łącznie z rentą socjalną, jest skutkiem dokonywania z niej potrąceń. Wskazał, że w dniu 13.01.2014r. wpłynęło wezwanie Komornika przy Sądzie Rejonowym w Przasnyszu, które dotyczyło należności z nakazu zapłaty w sprawie Km 46/14. W dniu 16.12.2013r. wezwanie do dokonywania potrąceń, wystawione przez Komornika przy Sądzie Rejonowym w Przasnyszu, które dotyczyły świadczeń niealimentacyjnych, po otrzymaniu którego decyzją z dnia 18.12.2013r. dokonano potrącenia tytułem zadłużeń komorniczych na łączną kwotę zadłużenia w wysokości 47,12zł, która obejmowała opłatę egzekucyjną i wydatki gotówkowe.

Organ rentowy wskazał, iż egzekwowana kwota świadczeń niealimentacyjnych na podstawie wezwania z dnia 13.01.2014r. wynosiła 7.576,76zł a w dniu 15.01.2014r. została wydana decyzja zmieniająca wysokość renty rodzinnej odwołującego. Odwołujący pobiera rentę rodzinną i rentę socjalną oraz dodatek dla sieroty zupełnej w kwocie łącznej 1.911,49zł brutto. Po potrąceniu zaliczki na podatek oraz składek na ubezpieczenie zdrowotne w łącznej kwocie 248zł do wypłaty pozostało świadczenie w wysokości 798,08zł. Na potrącenia komornicze składają się kwoty: alikmenty bieżące 550zł i zajęcia inne niż alimenty w kwocie 315,54zł, tj. łącznie 865,74zł.

Prezes KRUS wskazał również, że biorąc pod uwagę treść art. 50 i 51 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników w zw. z art. 139, art. 140 i art. 141 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, zaskarżona decyzja jest prawidłowa.

W toku postępowania H. D. w piśmie datowanym na 21.03.2014r. wniósł o zmniejszenie potrąceń niealimentacyjnych do kwoty 200zł wskazując, że pozostała kwota 115,74zł jest mu potrzebna na wykupienie leków.

### **Sąd ustalił i zważył, co następuje:**

Przedmiotem odwołania była prawidłowość decyzji Prezesa KRUS z dnia 15.01.2014r., zmniejszającej H. D. wysokość wypłacanych mu świadczeń do kwoty 798,08zł.

Stan faktyczny w sprawie jest bezsporny i wynika z dokumentacji zawartej w aktach KRUS, dotyczących odwołującego a nadesłanych przy odpowiedzi na odwołanie.

Poza sporem jest, iż KRUS wypłaca H. D. rentę rodzinną wraz z dodatkiem dla sieroty zupełnej, przyznaną od 01.02.2003r. po matce, M. D. na stałe, decyzją z dnia 28.08.2003r. w oparciu o przepisy ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników (decyzja k. 57 t. II akt KRUS). Poza sporem jest też, że odwołujący ma również przyznaną rentę socjalną (decyzja k. 65 t. III akt KRUS), którą pobiera w zbiegu z rentą rodzinną zaś oba świadczenia wypłaca mu KRUS. Wysokość przyznanych odwołującemu kwot, łącznie z dodatkiem dla sieroty zupełnej wynosiła w lutym 2014r. kwotę 1911,49zł brutto.

Z akt KRUS (t. IV k. 3) wynika, iż w dniu 07.01.2013r. do organu rentowego wpłynęło wezwanie Komornika przy Sądzie Rejonowym w Przasnyszu do dokonywania potrąceń z renty odwołującego na poczet sum egzekwowanych tytułem alimentów w toku postępowania egzekucyjnego w sprawie KPM 74/12 na rzecz wierzyciela - małoletniego I. D., które dotyczyło należności głównej 2.290,32zł, opłaty egzekucyjnej w kwocie 183,23zł, wydatków gotówkowych w kwocie 74,05zł i alimentów bieżących w kwocie po 500zł miesięcznie oraz opłaty po 50,20zł miesięcznie (k. 3 t. IV akt KRUS). Po otrzymaniu tego wezwania organ rentowy decyzją z dnia 08.01.2013r. dokonał zmniejszenia wysokości pobieranej przez H. D. renty. W wyniku dokonanych potrąceń o kwotę 843,26zł oraz po odliczeniu zaliczki na podatek, odprowadzanej do urzędu skarbowego i składki na ubezpieczenie zdrowotne w łącznej kwocie 239zł, do wypłaty pozostało świadczenie w kwocie 767,38zł. Odwołanie H. D. od powyższej decyzji zostało oddalone przez Sąd Okręgowy w Ostrołęce wyrokiem z dnia 26.02.2013r. w sprawie IIIU 385/13 (wyrok k. 19 t. IV akt KRUS).

Następnie w dniu 16.12.2013r. do KRUS wpłynął wniosek Komornika Sądowego przy SR w Przasnyszu T. I. o dokonywanie potrąceń w trybie art. 139 i art. 140 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ze świadczenia odwołującego należności niealimentacyjnej w kwocie łącznej 47,12zł (k. 195 t. V akt KRUS). Kwota ta faktycznie została potrącona ze świadczenia odwołującego (k. 210 t. V akt KRUS) i nie jest już objęta zaskarżoną decyzją.

W dniu 13.01.2014r. wpłynęło wezwanie Komornika przy Sądzie Rejonowym w Przasnyszu, P. W., do dokonywania potrąceń ze świadczeń odwołującego, które dotyczyło należności z nakazu zapłaty w sprawie Km 46/14 (k. 203 t. V akt KRUS). W wezwaniu do dokonywania potrąceń należność główna zadłużenia została określona na 4.000zł, odsetki wyliczone na dzień 02.01.2014r. wynosiły 2.149,79zł, koszty sądowe wynosiły 894,21zł a wydatki gotówkowe wynosiły 57zł.

Z akt KRUS wynika, że po otrzymaniu w/w wniosków, organ rentowy zaskarżoną decyzją z dnia 15.01.2014r., począwszy od 01.02.2014r., dokonał zmniejszenia wysokości pobieranej przez H. D. renty rodzinnej i renty socjalnej, z powodu obu w/w egzekucji o kwotę 885,22zł miesięcznie. W wyniku dokonanych potrąceń oraz po odliczeniu zaliczki na podatek, odprowadzanej do urzędu skarbowego i składki na ubezpieczenie zdrowotne, do wypłaty pozostało świadczenie w kwocie 798,08zł. Z akt KRUS wynika, iż z kwoty potrącannej odwołującemu suma 550zł była potrącana tytułem należności alimentacyjnych a pozostała suma 315,74zł tytułem należności niealimentacyjnych.

H. D. kwestionując decyzję Prezesa KRUS z dnia 15.01.2014r. wywodził, że został pozbawiony środków utrzymania koniecznych do zaspokajania jego potrzeb. Nadto początkowo wniósł o dokonywanie ze świadczenia jedynie potrąceń tytułem świadczeń alimentacyjnych, a świadczenia niealimentacyjne potrącać w terminie późniejszym, zaś ostatecznie w piśmie datowanym na 21.03.2014r. wniósł o zmniejszenie potrąceń niealimentacyjnych do kwoty 200zł wskazując, że pozostała kwota 115,74zł jest mu potrzebna na wykupienie leków.

Oceniając zasadność odwołania podkreślić przede wszystkim trzeba, że KRUS musi dokonywać potrąceń aż do zaspokojenia kwot wskazanych w zajęciach komorniczych. KRUS zgodnie z art. 881 kpc jest bowiem związany zajęciem świadczeń odwołującego i wezwaniem do dokonywania potrąceń skierowanych przez Komornika w toku postępowań egzekucyjnych. Organ rentowy nie może zaś badać, czy kwoty pozostałe do zapłaty a wskazywane w pismach Komornika są prawidłowe czy nie.

Potrącenia te muszą być dokonywane w granicach przewidzianych w art. 139-142 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

H. D. nie kwestionował samej zasadności dokonywania potrąceń i wysokości potrącanych kwot oraz sposobu wyliczenia ogólnie potrącanej kwoty. Domagał się jedynie dokonywania potrąceń w kwotach miesięcznych mniejszych niż to uczynił KRUS wskazując, iż po dokonaniu potrąceń pozostaje mu zbyt mała kwota, która nie wystarcza na pokrycie kosztów jego utrzymania i zakupu leków.

Odwołujący otrzymał odpowiedź na odwołanie, sporządzoną przez organ rentowy i zawierającą sposób wyliczenia potrąceń w kwocie łącznej 865,74zł, a po jej otrzymaniu nie kwestionował znajdujących się tam wyliczeń potrącanych kwot, lecz jedynie domagał się aby potrącenia niealimentacyjne (tj. na podstawie wezwania w sprawie Km 46/14) były dokonywane nie w kwocie 315,74zł, lecz tylko w kwocie 200zł.

Żądanie to nie może być jednak uwzględnione, dlatego odwołanie od decyzji z 15.01.2014r. jest niezasadne.

Podkreślić trzeba, że organ rentowy nie ma możliwości dowolnego ustalania wysokości potrąceń, bowiem muszą być one dokonywane w granicach przewidzianych odpowiednimi przepisami.

Z akt KRUS wynika, iż z kwoty potrącannej odwołującemu suma 550zł była potrącana tytułem należności alimentacyjnych (alimenty) a pozostała suma 315,74zł tytułem należności niealimentacyjnych (kredyt z nakazu zapłaty w sprawie Km 46/14).

Zgodnie z art. 50 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników KRUS może potrącać z wypłacanych świadczeń z ubezpieczenia zaległe składki na ubezpieczenie społeczne rolników indywidualnych i członków ich rodzin lub na ubezpieczenie, wraz z odsetkami, a także składki na ubezpieczenie za bieżący kwartał; dotyczy to tylko składek za osobę pobierającą świadczenie, z wyjątkiem domownika, oraz składek, do których opłacenia zobowiązana jest ta osoba. **Ponadto z emerytur i rent mogą być potrącane inne należności na zasadach określonych w odrębnych przepisach.**

Zgodnie zaś z art. 52 ust. 1 pkt 2 w/w ustawy w sprawach nieuregulowanych w ustawie o ubezpieczeniu społecznym rolników do przyznawania świadczeń z ubezpieczenia i do ich wypłaty stosuje się odpowiednio przepisy regulujące przyznawanie i wypłatę odpowiednich świadczeń przysługujących pracownikom i członkom ich rodzin.

W sprawie znajdują więc zastosowanie przepisy art. 139-141 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Zgodnie z art. 139 ust. 1 pkt 3 i 5 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ze świadczeń pieniężnych określonych w ustawie – po odliczeniu składki na ubezpieczenie zdrowotne i innych należności z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych - podlegają potrąceniu, z uwzględnieniem art. 141, sumy egzekwowane na mocy tytułów wykonawczych na zaspokojenie należności alimentacyjnych oraz sumy egzekwowane na podstawie tytułów wykonawczych na pokrycie należności innych niż świadczenia alimentacyjne.

Zgodnie z ogólną zasadą z art. 140 ust. 1 potrącenia, o których mowa w art. 139, mogą być dokonywane, z zastrzeżeniem art. 141, w następujących granicach;

- świadczeń alimentacyjnych, o których mowa w art. 139 ust. 1 pkt 3 – do wysokości 60% świadczenia,
- innych egzekwowanych należności (w niniejszej sprawie z nakazu zapłaty w sprawie Km 46/14) – do wysokości 25% świadczenia).

***Ponieważ ze świadczeń odwołującego są dokonywane potrącenia dwóch rodzajów świadczeń, doszło więc do zbiegu potrąceń i zastosowanie znajdzie szczególnie przepis, tj. art. 140 ust. 6 pkt 1 lit a.***

Z przepisu art. 140 ust. 6 pkt 1 lit a wynika zaś, że w przypadku zbiegu potrąceń sum egzekwowanych, o których mowa w art. 139 ust. 1 pkt 3 i 5, potrącenia nie mogą przekraczać łącznie 60% świadczenia, jeżeli podlegają potrąceniu należności alimentacyjne.

Zgodnie zaś z art. 140 ust. 7 wysokość części świadczenia podlegającego egzekucjom oraz wysokość potrąceń ustala się od kwoty świadczenia **przed** odliczeniem miesięcznej zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne (czyli od tzw. kwoty brutto).

Zgodnie zaś z art. 141 ust. 1 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych emerytura i **renty są wolne od egzekucji i potrąceń**, z zastrzeżeniem ust. 2, **w części odpowiadającej 50% kwoty najniższej emerytury lub renty** - zależnie od rodzaju pobieranego przez emeryta (rencistę) świadczenia - przy potrącaniu należności, o których mowa w art. 139 ust. 1 pkt 3 i pkt 5, wraz z kosztami i opłatami egzekucyjnymi. Kwoty wolne od potrąceń i egzekucji ustala się dla emerytur i rent wraz ze wszystkimi wzrostami, zwiększeniami, dodatkami oraz innymi świadczeniami wypłacanymi wraz z emeryturą lub rentą na podstawie odrębnych przepisów, z wyłączeniem świadczeń rodzinnych oraz dodatku dla sierot zupełnych, dodatku pielęgnacyjnego i dodatku weterana poszkodowanego (art. 141 ust. 3).

W razie zbiegu uprawnień do dwóch lub więcej świadczeń pieniężnych kwotę wolną od egzekucji i potrąceń ustala się od jednego - wyższego świadczenia (art. 141 ust. 4).

Z akt KRUS wynika, że na datę 01.02.2014r. wysokość świadczenia odwołującego wynosiła 1911,46zł brutto, zaś bez dodatku dla sieroty zupełnej 1529,32zł, w tym wyższym świadczeniem była renta rodzinna – w kwocie 831,15zł.

Biorąc pod uwagę w/w przepisy uznać więc należy, że potrącenia są dokonywane w prawidłowej wysokości. Zostały one szczegółowo wskazane w odpowiedzi na odwołanie, która doręczono odwołującemu.

Zgodnie z Komunikatem Prezesa ZUS z dnia 14 lutego 2013r. w sprawie kwoty najniższej emerytury i renty, dodatku pielęgnacyjnego i dodatku dla sierot zupełnych oraz kwot maksymalnych zmniejszeń emerytur i rent (M.P. z dnia 21 lutego 2013r.) od dnia 1 marca 2013r. kwota najniższej renty rodzinnej wynosi 831,15zł miesięcznie. Obliczenie 50% tej sumy to 415,58zł, po dodaniu dodatku dla sieroty zupełnej (382,50zł) odwołującemu pozostaje do wypłaty kwota 798,08zł i taką kwotę wskazał Prezes KRUS w odpowiedzi na odwołanie i w zaskarżonej decyzji. Potrącenia stanowią zaś kwotę 865,74zł. Renta rodzinna z dodatkiem sierocym i rentą socjalną łącznie stanowi sumę 1.911,49zł

brutto a 60 % tej sumy to 1146,90zł (art. 140 ust. 6). Potrącenia świadczeń alimentacyjnych (kwota 550zł) i świadczeń niealimentacyjnych (w sprawie Km 46/14 w kwocie 315,54zł) łącznie stanowią sumę 865,74zł. Potrącana jest więc kwota mniejsza niż 60% świadczenia należnego odwołującemu i zachowana jest reguła z art. 140 ust. 6. Ograniczenie z art. 141 ust. 3 dotyczy zaś tylko progów procentowych z art. 141 ust. 1. Organ rentowy nie może zaś sam zmniejszać kwot potrącanych do kwot mniejszych niż wynikające z w/w przepisów, a tym samym potrącać tytułem świadczeń niealimentacyjnych jedynie kwotę 200zł, zamiast 315,74zł.

Reasumując powyższe rozważania należy uznać, że zaskarżona decyzja ZUS z 15.01.2014r. jest prawidłowa, dlatego odwołanie od niej zostało oddalone na podstawie art. 477<sup>14</sup> § 1 kpc.

Z tych względów orzeczono jak w sentencji.